

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Türkiye’de konuşulan farklı anadillerle ilgili aşağıdaki sorularımın *Başbakan Sayın Recep Tayyip ERDOĞAN* tarafından Anayasanın 98. ve iç tüzüğün 99. maddesi gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Kemal AKTAŞ
Van Milletvekili

21 Şubat, Birleşmiş Milletler Eğitim, Bilim ve Kültür Teşkilatı (UNESCO) tarafından, 1999 yılında "Uluslararası Anadil Günü" olarak ilân edilmiştir.

Yapılan araştırmalara göre; Dünya genelinde 200 ulus devlet olmasına karşın yaklaşık 6000 tane anadil konuşulmaktadır. UNESCO ‘nun yayımlamış olduğu diller atlasına göre dünyada konuşulan 2500 dil yok olmayla karşı karşıyadır.

Türkiye’de ise 36 anadilin konuşulduğu; bunlardan 18 tanesinin yok olmaya yüz tuttuğu tespit edilmiştir. Dillerin yok olmasının nedeni o dillerin eğitim ve kültür alanında kullanılmıyor olmasıdır.

Çağdaş ülkelerin hepsinde anadil ile eğitim alma bir hak olarak tanınmaktadır. Bolivya’da 37 dilde, Güney Afrika’da 11 dilde eğitim sunumu yurttaşlara hak olarak tanınmıştır. Bunun gibi 50 den fazla ülkede birden çok dil ile eğitim verilmektedir.

Bu bağlamda:

1-Her bireyin öncelikle kendi anadilinde eğitim alabilmesi, kültürel ve sanatsal faaliyetlerde bulunabilmesi evrensel bir hak olarak kabul edilmesine rağmen; Türkiye’de bu hakkın kullanılmasının çeşitli kanunlarla yasaklanmasının nedeni nedir?

2-Türkiye’nin özellikle farklı dillerin ve kültürlerin desteklenmesi ve korunmasını öngören uluslar arası sözleşmelerin ilgili maddelerine çekince koymasının sebebi nedir? Bu şekilde kaç adet sözleşmeye çekince konulmuştur? Bu çekinceleri ne zaman kaldırmayı düşünüyorsunuz?

3-Son 12 yılda hükümetleriniz döneminde bolca “**demokrasi paketleri**” açtığınızı iddia etmenize rağmen; halen Türkiye’de Kürt dili ve kültürü ile diğer dil ve kültürlerin tanınarak yasal güvenceye kavuşturulmamasının nedeni nedir? Bu konudaki yasal düzenlemeleri ne zaman yapmayı düşünüyorsunuz?

39877

4-Dünyanın demokratik ülkelerinde farklı dillerde eğitim ve kamusal hizmet sunulması devletin vatandaşlarına karşı bir yükümlülüğü olarak algılanırken; Türkiye’de kendi anadilinde kamusal hizmet ve eğitim talep eden yurttaşlara özel kurslar ve paralı tercüman hakkının sunulması demokratik değerlerle örtüşmekte midir?

5-Hükümetleriniz döneminde başlatılan “**mahalli dil ve lehçelerin**” seçmeli ders olarak okullarda okutulması uygulaması; kendi anadilinde eğitim ve öğretim talep eden yurttaşların istemlerine cevap olmakta mıdır? Seçmeli ders uygulamasına son vererek yurttaşların taleplerine uygun bir düzenleme yapmayı düşünüyor musunuz?

6-Türkiye’de yok olma tehlikesi altında olduğu tespit edilen diller hangileridir? Bu dillerin korunması ve geliştirilmesi için aldığınız tedbirler nelerdir?